מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות אמצעים אמנותיים כמו דימוי, מטאפורה והאנשה בדוגמאות
- להכיר מושגים של מספר, דובר ונקודת מבט
- להבין מושגי מבנה השיר ומבנה העלילה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זהו את האמצעי האמנותי

1. ב – האנשה
2. א – דימוי
3. א – מטאפורה
4. א – הגזמה
5. א – ניגוד
6. א – אונומטופאה

חלק ב' – התאימו מושג להגדרה

1 – ב (הקול שמדבר בשיר)
2 – ה (יודע מה כל הדמויות חושבות)
3 – ו (קבוצת טורים מופרדת ברווח)
4 – ג (שורה אחת בשיר)
5 – ד (טור שחוזר אחרי כל בית)
6 – א (הבעיה שמניעה את העלילה)

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הדובר הוא דמות שהמשורר יצר, לא בהכרח הוא עצמו
2. נכון – במטאפורה אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת השוואה
3. לא נכון – אקספוזיציה היא הפתיחה, לא השיא
4. נכון – מילה שחוזרת מדגישה את הרעיון ונותנת קצב לשיר
5. נכון – ניגוד מציג שני דברים מנוגדים כמו אור וחושך

חלק ד' – השלימו את המושג החסר

1. מספר
2. דימוי
3. מטאפורה
4. האנשה
5. בית
6. שיא

חלק ה' – הסבר קצר

1. דימוי - יש מילת השוואה כמו כמו; מטאפורה - אין מילת השוואה, אומרים שדבר הוא דבר אחר. דוגמאות מקוריות של התלמיד/ה

חלק ו' – כתיבה יוצרת

1. בדקו שהמשפט הראשון כולל מילת השוואה (דימוי) והשני כולל השוואה ישירה בלי מילת השוואה (מטאפורה), ושיש קשר הגיוני בין המתואר למדומה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דובר מדבר בשיר, מספר מספר סיפור בעלילה
- מטאפורה מקורית ללא מילת השוואה, עם קשר הגיוני
- הבית מארגן את השיר ולעיתים מציג שלב או רעיון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק ההתאמה על המסך לפני מילוי הדף
- כדאי לעבור על הדוגמאות בקול רם ולבקש מהתלמידים למצוא דוגמאות נוספות מהיצירות שלמדו
- בחלק הפתוח אפשר לאפשר עבודה בזוגות ולשתף משפטים נבחרים בכיתה

דף תרגול: ארגז המושגים הספרותיים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל מושגים מארגז המושגים הספרותיים: איך מזהים דימוי, מטאפורה, האנשה וחזרה, ומה כל מושג תורם ליצירה.

1 חלק א' – זהו את האמצעי האמנותי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. "הרוח לחשה סוד לעצים" - איזה אמצעי?

א) דימוי ב) האנשה ג) הגזמה ד) ניגוד

2. "השקט היה כמו שמיכה כבדה" - איזה אמצעי?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) האנשה ד) אוקסימורון

3. "הוא ים של כעס" - איזה אמצעי?

א) מטאפורה ב) דימוי ג) האנשה ד) הגזמה

4. "חיכיתי מיליון שנה לאוטובוס" - איזה אמצעי?

א) הגזמה ב) דימוי ג) אנפורה ד) חרוז

5. "בחוץ שמש, בלב שלה חורף" - איזה אמצעי?

א) ניגוד ב) חזרה ג) אוקסימורון ד) אנפורה

6. "טיק טק, ופתאום בום!" - איזה אמצעי?

א) אונומטופאה ב) חריזה ג) אנפורה ד) משקל

2 חלק ב' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דובר/דוברת	___	**א.** הבעיה שמניעה את העלילה
2. מספר יודע-כל	___	**ב.** הקול שמדבר בשיר
3. בית	___	**ג.** שורה אחת בשיר
4. טור	___	**ד.** טור שחוזר אחרי כל בית
5. פזמון חוזר	___	**ה.** יודע מה כל הדמויות חושבות
6. סיבוך	___	**ו.** קבוצת טורים מופרדת ברווח

3 חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדובר בשיר הוא תמיד המשורר עצמו	☐	☐
2	מטאפורה היא השוואה בלי מילת דימוי	☐	☐
3	אקספוזיציה היא שיא הסיפור	☐	☐
4	חזרה יוצרת מקצב ומדגישה רעיון	☐	☐
5	ניגוד הוא הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה	☐	☐

4 חלק ד' – השלימו את המושג החסר

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא הקול שמספר את הסיפור

2. ב_____ משווים בין שני דברים בעזרת מילה כמו כמו או כ־

3. כאשר אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת השוואה, זו _____

4. נתינת תכונות של אדם לחפץ או לבעל חיים נקראת _____

5. קבוצת טורים בשיר שמופרדת ברווח נקראת _____

6. הרגע המתוח ביותר בעלילה נקרא _____

5 חלק ה' – הסבר קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין דימוי למטאפורה, ותנו דוגמה אחת לכל אחד

6 חלק ו' – כתיבה יוצרת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שני משפטים על נושא לבחירתכם (למשל בוקר, חברות, פחד) - משפט אחד עם דימוי ומשפט אחד עם מטאפורה

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דובר למספר?

תנו דוגמה למטאפורה שלא מופיעה בדף

מה תפקיד הבית בשיר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀